

PRZEMIESZKIWAĆ (39) *vb impf*

przemieszkiwać (38), **przemieszkiwać** (1); przemieszkiwać : przemieszkiwać *SkarŻyw* (8:4).
Oba e oraz a jasne.

inf przemieszkiwać (5). ◇ *praes 1 sg* przemieszkiwam (6). ◇ *2 sg* przemieszkiwász (1). ◇ *3 sg* przemieszkiwá (8). ◇ [3 *pl* przemieszkiwają.] ◇ *praet 3 sg m* przemieszkiwał (12). *n* przemieszkiwało (1). ◇ *3 pl m pers* przemieszkiwali (2). ◇ *fut 2 pl m pers* przemieszkiwać będziecie (1). ◇ *part praes act* przemieszkiwając (3).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVIII w. s.v. przemieszkać.

1. *Znajdować się gdzieś; collocare* *Modrz; commorari, consistere, degere, incolere, inhabitare, manere, mansitare, morari, subsistere, versari* *Calep; demorari* *Vulg; consumere, transmittere* *Cn* [w tym: gdzie (23)] (34) : Ták iŝz nie bez wielkiego pożytku/ rozŝlawienia części Chrześciánŝkiewy/ ono drzewo S. tám przemieszkiwało. *SkarŻyw* 75.

Przen (4) : *SiebRozmyśl* *Mv*; y tám mądrość ŝtolice ŝwoie ofadza/ iáko mowi ŝ. Iákub/ gdzie táka pokorá y mierność przemieszkiwa. *SkarKazSej* 661b.

przemieszkiwać z czym (1): Ale w Krolach/ Xiążętach/ y inŝzych im podobnych wielkich mężach [!]/ dobrotliwość albo ŝnadz dla tego yż rzatko przemieszkiwa z wielkim ŝczęściem/ za wielki podziw bywa *KwiatKsiąż* G2v.

Zwrot: »w sercu przemieszkiwać« (1): á w ŝwiétéy czyŝtoŝci Kochaycie ŝię/ proŝzę was/ gdyż w tákiéy waźnoŝci Ieŝt v Bogá/ á w czyŝtych ŝercách przemieszkiwa *SiebRozmyśl* *Mv*.

a. *O ludziach* (26) :

a. *Przebywać gdzieŝ dłuźszy czas, mieszkać* (24) : Licynius z Nikomediey/ poŝłał do niego niemáły poczét ŝołnierzow aŝ do Herákliwy/ bliŝko morzá czarnego/ gdzie ná ten czás S. Theodor przemieszkiwał *SkarŻyw* 187; Bo ŝkoro po ŝmierci oycá ŝwego/ iáchał ŝam do ŝwiétého Rupertá: ktory w kłaŝtorze onym nowo zbudoványm przemieszkiwał/ náwiedzaiąc go *SkarŻyw* 231; Zmawiali ŝię tedy nań częŝto/ á Márek S. vchodził im z Alexándryey do Pentápolu y tám przemieszkiwał. *SkarŻyw* 363, 56, 363, 509, 575; *Commoror, Moror, maneo, consisto, substito* – Przemieszkiwam, przebiwam. *Calep* 224a, 521a, 635a, 1114b; á pozew nań ma bydź kładzión w párochiiéy gdzie miał oŝiadłoŝć/ álbo gdzie ŝie rodził/ álbo tám gdzie przemieszkiwa *SarnStat* 514, 73, 483; *SkarKaz* 609a; [*CorfusDocum* 1567 nr 150].

przemieszkiwać miedzy kim (1): przychodzi mi to ná myŝl/ iáko ŝię to ŝtało/ iŝ chocia przodkowie náŝzi/ y miedzi poŝtronnemi narody wiele przemieszkiwali/ y ŝiadłá ŝwoie nie ná iákim kraiu ŝwiátá [...]/ ále miedzy ludzkimi narody záložyli/ á wiele rzeczy y od onych naypirwŝzych ludzi/ y od narodow w ŝáŝiedztwie niedálekich do ŝwey Rzeczypóŝpolitey w nieŝli/ wŝzákże przedŝię ŝámo práwo ná męźoboyce/ od wŝzytkich narodow przyięte y wŝywane zárzucili *ModrzBaz* 102.

przemieszkiwać z kim (4): Tu oŝtatni Miŝtrz/ z Dworem ŝwym rad przemieszkiwał. *KwiatOpis* B4; towárzyŝz z ktorym Biŝkup przemieszkiwał Gwilhelmus/ częŝto ŝię przed S. Brunonem záłował/ iŝz mu Biŝkup wŝzytki poŝlugi robotne [...] wydzierał *SkarŻyw* 291, 453; Potym przyŝedł Ieŝus y vczniowie iego do Iudŝkiej ŝiemie: y tám przemieszkiwał z nimi *WujNT Ioann* 3/22.

przemieszkiwać jak długo (1): cały rok z nim przemieszkiwając/ a często dysputując/ nakoniec [...] w wkrzyżowanego Jezufa wwierzył *SkarŻyw* 453.

W połączeniach szeregowych (2): NA nieosiądnego ma bydz kładziön pozew w Párochiiéy gdzie miał ośiadłość/ albo gdzie fie rodził/ albo tam gdzie przemieszkiwa *SarnStat* 756, 526.

Zwrot: »społu przemieszkiwać« (1): Commanere – Społu przemieszkiwac. *Calep* 221a.

Przen (1) : Y Chłop foremnieyfzy bywa/ Gdzie kot wełbie przemieszkiwa. *KochSob* 59.

β. *Przebywać gdzieś w danym momencie* (1) : Y Gdy przyźli do mieszkánia puftelniczego: [Abramius] zámknął iá [nierządnicę] w komorce wnętrzney/ á sam w przedney przemieszkiwając pátrzył/ ná dziwná y wielką pokutę iey. *SkarŻyw* 238.

γ. *O płodzie [w kim]* (1) :

W porównaniu (1): kto iey [Maryjej] powiedział iż w iey żywoćie Bog fię położył: y ze krwi fię iey wćielił/ y w niey iáko w niebie przemieszkiwał? *SkarKaz* 580a.

b. *O istotach nadprzyrodzonych* (3) :

[*W połączeniu szeregowym*: Stąd iáfnie obaczył/ że tam nie Bog [...]/ ále on óciec wżego mátáctwá [tj. szatan]/ panuie/ boiuie/ y przemieszkiwa. *WizFaleczDucha* A2.]

α. *O Bogu* (3) :

αα. *O niewidzialnej obecności Boga* (2) : [Bolesław Chrobry] nád wżytki skárby nadrożey łobie członki/ w ktorych Duch S. przemieszkiwał [tj. ciało św. Wojciecha] y pałac Bołkiego przebywánia poczytájąc: zebrał wielką kupę łrebrá/ y połłał do Prus. *SkarŻyw* 356; gdyż [Ty, Boże] w łercách czyłtych i niepokaláných przemieszkiwał *SiebRozmyśl* E3v.

ββ. *O bogu pogańskim* (1) : [Wergiliusz pisze:] iż Bóg [Saturn] sam wedle pogańłtwá ná on czas tam [w Italii] przemieszkiwał *JanNKar* C.

2. *Postępować jakoś [w czym]* (1) : Iełli prawdziwemi vczniámi iego/ y w boiáźni iego przemieszkiwác będniecie: będnie mam [!] zówždy Bogiem wálzym *SkarKazSej* 682b.

3. *Zwlekać, ociągáć się ze zrobieniem czegoś; cunctari, demorari, immorari, morari, remorari, retinere* *Calep* (4) : Demoror, Moror, remoror, retineo – Przemieszkiwám, przedłuzám. Zawczigám. *Calep* 304b, 304b, 509a.

przemieszkiwać z czym (1): Słod káždy z ozdu ma mierzyć Vrzędnik: áby baczył iáko go wiele przyrałta: á nie przemieszkiwác z tym. *GostGosp* 136.

Synonimy: **1.a.** być, chodzić, mieszkać, przebywać, znajdować się; **2.** czynić, działać, postępować; **3.** ociągáć się, odkłádać, odwłaczać, przeciągáć, przedłuzáć, zwłaczać.

Formacje współrdzenne cf MIESZKAĆ.